

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Nova Slovenija - krščanski demokrati

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 96 70, e: ps-nsi@dz-rs.si, www.dz-rs.si

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
prvopodpisani Janez Cigler Kralj

Datum: 21. 2. 2025

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
mag. Urška Klakočar Zupančič, predsednica

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a in 92/21 – UZ62a), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 39/11, 48/12, 17/22 in 95/24) in 114. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US, 111/21, 58/23 in 35/24) vlagamo podpisane poslanke in poslanci

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OSNOVNI ŠOLI

in ga pošiljamo v obravnavo na podlagi 114. in 115. člena Poslovnika državnega zbora.

Predlagamo, da Državni zbor obravnava Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli po rednem postopku.

Pri obravnavi predloga zakona v Državnem zboru in pri delu njegovih delovnih teles bo sodelovala poslanka Iva Dimić.

Prilogi:

- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli;
- podpisi poslank in poslancev:
 - Janez Cigler Kralj,

- Aleksander Reberšek,
- dr. Vida Čadonič Špelič,
- Iva Dimic,
- Jožef Horvat,
- Franc Medic,
- Jernej Vrtovec,
- mag. Janez Žakelj.

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Vedno znova v javnosti odmevajo primeri medvrstniškega nasilja. Julija lani je na OŠ Velika Dolina 14-letnik napadel sovrstnika. Zaradi udarca je ta padel, ko je skušal vstati, pa je prejel še en udarec. Kot je pojasnila mati napadenega učenca, je imel več kot pol čela prerezanega oz. počenega, zraven pa na čelu še ureznino.

Naslednji dan so starši veliko večino učencev zadržali doma in od 130 učencev so v šolo prišli le štirje. »Na šoli so incidenti, v katere so bili vpleteni Romi, že bili in reševali smo jih s pomočjo CSD-ja, Policije, ministrstva, inšpektorata ... Žal ugotavljamo, da smo izčrpali vse pravne in zakonske možnosti ukrepanja, a smo pri vsem tem zelo nemočni,« je povedala ravnateljica OŠ Velika Dolina.

Sveta krajevnih skupnosti Velika Dolina in Jesenice sta nato na skupni izredni seji tamkajšnje osnovno šolo pozvala k izključitvi učenca, ki je fizično napadel sovrstnika in ga močno poškodoval. Na seji brežiškega varnostnega sosveta, na kateri so razpravljali o incidentu, je bil tudi brežiški župan jasen, da je treba učenca premestiti na drugo šolo ali v prevzgojni dom.

Na izredni seji so se sestali svetniki občine Brežice, župan, predstavniki krajevnih skupnosti, Policije, sveta staršev in ravnateljica Osnovne šole Velika Dolina, ki je pojasnila, da šola po zakonu nima možnosti, da učenca izključi. Prav tako po njenih besedah skorajda ni možnosti, da bi učenca prešolali, saj se mora s tem strinjati šola, na katero bi odšel.

Ravnateljica je povedala, da ima šola zelo malo vzvodov, da učinkovito ukrepa zoper nasilne učence. Nasilje na šoli se je po njenih besedah okrepilo v predlanskem šolskem letu, dodatno pa se je povečalo lani. Težave so po njenih besedah skušali reševati skupaj z ministrstvom, šolsko inšpekcijo, centrom za socialno delo in Policijo, vendar očitno niso bili dovolj uspešni. Razlog med drugim vidi v tem, da imajo nekatere institucije premalo pooblastil in da jim tudi na pristojnem ministrstvu ne znajo natančneje svetovati, kako naj ravnajo. »Tako se zavedamo, da nam odgovorov ne bo dal nihče. Morali jih bomo poiskati na šoli,« je dejala.

V opisanem primeru se je ponovno pokazalo, da za obravnavo nasilja v šolah nimamo ustreznih in učinkovitih ukrepov, ki bi žrtvi in ostalim otrokom zagotovili varno okolje za izobraževanje. O tem so več kot leto dni pred opisanim dogodkom, 19. maja 2023, v Državnem zboru razpravljali poslanci na skupni nujni seji Odbora za izobraževanje, znanost in mladino ter Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo s točko dnevnega reda »Seznanitev s sistemom preventivnega delovanja Ministrstva za vzgojo in izobraževanje ter Policije glede problematike nasilja med mladoletniki«. Pred skupno nujno sejo odborov so slovensko javnost pretresli pretep mladoletnikov na strehi nakupovalnega centra v Celju, incidenti na Jesenicah, v Trbovljah, Zrečah, Mariboru ..., zelo močno pa je odmeval tudi strelski pohod učenca na šoli v Srbiji.

Aprila 2023 so v odziv na medvrstniško nasilje v Aktivu ravnateljev osnovnih šol in glasbene šole Mestne občine Celje pozvali k spremembam zakonodaje, da se šolam omogoči učinkovito vzgojno delovanje in prepreči poseganje staršev v strokovne odločitve zaposlenih. Po njihovem mnenju je treba moteče in nasilne učence takoj odstraniti iz šolskega okolja in jih začasno namestiti v vzgojni zavod ali pa naj jih imajo doma pod nadzorom starši, ki naj koristijo dopust. V izjavi so prav tako zapisali, da je treba povečati odgovornost staršev, ki bi morali biti za kršitve svojih otrok materialno in kazensko odgovorni.

»Ravnatelji menimo, da bi sistem moral omogočati takojšnjo začasno odstranitev nasilnih in motečih otrok z oddelka oziroma šole, saj bi morala biti pravica ostalih učencev do varnega in urejenega okolja ter nemotenega pouka nad pravico nasilnih in motečih učencev, da so v šoli. Rešitev bi bila ustanovitev t. i. 'vzgojnega centra', ki bi sprejemal takšne učence. Z njimi bi se tam nato ukvarjal posebej usposobljen tim strokovnjakov. Po določenem obdobju oziroma po izboljšanjem vedenju bi se posameznik lahko vrnil v šolsko okolje. Za zahtevnejše primere vzgojni zavodi v Sloveniji že obstajajo, a zakonodaja in pravice staršev tudi v tem primeru praktično onemogočajo namestitve problematičnih otrok v te zavode. To se zgodi zgolj izjemoma, v res najhujših primerih,« so zapisali celjski ravnatelji.

Ob tedanjem primeru nasilja med mladoletniki, ki se je odvil na strehi nakupovalnega središča v Celju, so opozorili še: »V šoli odgovornost za vzgojo v tem in podobnih primerih sprejmemo še toliko težje, ker nimamo na voljo nobenih učinkovitih vzvodov ukrepanja – ti so nam bili odvzeti v imenu t. i. pravic otrok in staršev, ki so trenutno praktično neomejene. Šola razen papirnatih vzgojnih ukrepov nima nobenega ukrepa, ki bi bil učinkovit in bi imel za otroke ali starše konkretne posledice. Paradoks je, da strokovni delavci v šoli celo za pogovor s problematičnim učencem potrebujemo soglasje staršev (odvzem mobilnega telefona ali neudeležba na ekskurziji zunaj šole pa sta praktično neizvedljiva ukrepa). Podobno velja za druge ukrepe, ki bi lahko bili učinkoviti, a se morajo starši z vsakim ukrepom šole strinjati.«

Ravnateljica Strokovnega centra Planina, kjer se ukvarjajo z mladostniki s čustvenimi in vedenjskimi motnjami, Leonida Zalokar, je dejala, da gre po njenem prepričanju za vseslovenski problem, ki ga zaznavajo tako v vrtcih kot osnovnih šolah: »Na pojav nasilja, na pojav terapevtsko neodzivnih otrok, ki so nasilni, ogrožujoči, pri katerih noben ukrep ne zaleže – v populaciji jih je približno 1-3 % – opozarjamo že najmanj od leta 2010. Leta 2009/2010 je izšla študija o otrocih s hudimi motnjami vedenja v Republiki Sloveniji. Nimamo pa učinkovitih ukrepov za to kategorijo otrok, šolam ni odvzeta le vzgojna moč, ampak avtonomija. Na to, da je sistem neučinkovit, tudi opozarjamo že več kot desetletje.«

»Država bi morala že davno imeti sistem pomoči, da bi moral biti v primeru terapevtsko neodzivnih otrok, kjer nobeden od šolskih ukrepov ne zaleže, ta otrok nemudoma odstranjen, multidisciplinarna služba bi morala ugotoviti, kaj je z otrokom in v kateri program naj se ga usmeri. Niso vsi otroci za osnovno šolo. Tudi če je obvezna, ne dosegajo vsi teh kriterijev. To, da cele generacije in šole trpijo zaradi dveh, treh posameznikov, je kriminal,« je dejala Leonida Zalokar.

V zvezi s primerom nasilja na OŠ Velika Dolina so starši in vodstvo osnovne šole v preteklem letu ministrstvo za vzgojo in izobraževanje vsaj šestkrat obvestili o nasilju na šoli. V enem izmed dopisov so zapisali, da je eden izmed romskih otrok še posebej problematičen: »Naše otroke na šoli in izven šole ustrahuje, jim grozi in z njimi fizično obračunava.« Ter še: »Otroke je po tem tako strah, da si ne upajo v šoli nič povedati. Situacija pa je naše otroke pripeljala do te faze, da so starše prosili, da jih prepišejo na drugo šolo.« Kot je potrdil tudi predstavnik sveta staršev Osnovne šole Velika Dolina Mitja Bizjak, pri opisanem incidentu ni šlo za osamljen primer in sprašuje se, kaj se mora še zgoditi, da se bo nekaj premaknilo in da bo v šoli za otroke varno.

V šolah pogosto doživljajo nasilna ravnanja otrok, vedno več je otrok, ki so neobvladljivi. Šole nimajo vzvodov, kako v takih primerih učinkovito ukrepati in ostalim učencem zagotoviti varno in urejeno okolje za izobraževanje. In ko pride do tako hudega incidenta, da starši otrok ne upajo poslati v šolo in celotna lokalna skupnost zahteva, da se nasilnega učenca umakne s šole, šola zaradi omejitev v zakonodaji tega ne more storiti. Pristojno ministrstvo pa ne ponudi nobene rešitve, zgolj ponavlja mantro, da je osnovna šola pravica vsakega otroka. Kaj pa je s pravico vseh ostalih učencev do varnega in urejenega okolja ter nemotenega pouka? Mar je res prav, da je ta podrejena pravici nasilnih in motečih učencev, da so v šoli? Menimo, da ne, zato smo pripravili predlog zakonodajnih sprememb, ki bi šolam ponudile dodatne možnosti ukrepanja, kadar imajo opravka z zelo nasilnimi otroci in otroci, ki se ne odzivajo na nobene vzgojne ukrepe.

2. CILJ, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilj

Cilj predloga zakona je zagotavljanje varnosti v šolskem prostoru in omogočanje učinkovitejšega vzgojnega delovanja v šolskem sistemu.

2.2 Načela

Predlog zakona sledi predvsem načeloma zagotavljanja največje koristi za vse učence in varnega okolja za izobraževanje.

2.3 Poglavitne rešitve

V primeru težjih ali ponavljajočih se kršitev dolžnosti in odgovornosti učenca, npr. v primeru nasilnih dejanj, se šolam omogočajo trije nadaljnji vzgojni ukrepi, ki jih lahko izrečejo učencu. Ravnatelj lahko učencu odredi začasno izobraževanje na daljavo, učenca začasno vključi v vzgojni program za socializacijo ali ga začasno izključi. Dolžino trajanja vseh treh začasnih ukrepov določi ravnatelj glede na težo kršitve in ob upoštevanju dobrobiti tako učenca kršitelja kot ostalih učencev v razredu in šoli. Vzgojni programi za socializacijo se organizirajo v okviru strokovnih centrov, ki jih določi minister, za obravnavo učencev v teh vzgojnih programih pa se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja obravnavo otrok s čustvenimi in vedenjskimi težavami ter motnjami v vzgoji in izobraževanju. To med drugim pomeni, da vsakega učenca obravnava strokovna skupina, katere sestava je prilagojena glede na potrebe učenca, in zanj pripravi individualizirani program obravnave. Poleg tega se v pravila šolskega reda dodajajo dolžnosti in odgovornosti staršev, saj je lahko vzgojno delovanje šole uspešno in učinkovito samo ob sodelovanju staršev.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Finančnih posledic za državni proračun ni mogoče predvideti, saj so odvisne od števila učencev, ki bi jih ravnatelj vključili v vzgojni program za socializacijo.

Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje zakona so v državnem proračunu zagotovljena na postavki 1903 Osnovno šolstvo.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH

VELIKA BRITANIJA

Šole lahko uporabijo različne sankcije za neprimerno vedenje, kot so ustni opomini, izguba privilegijev, pomoč pri opravih v šoli, npr. pospravljanje učilnice, izpuščanje odmorov, pisne naloge kot kazen, zadržanje učenca, odstranitev iz razreda, začasna ali trajna izključitev. Učitelji lahko učencem, mlajšim od 18 let odredijo zadržanje v šoli, za kar ni potrebno soglasje staršev, lahko pa se izvaja med šolskim časom ali zunaj njega. Pri zadržanju učenca v šoli zunaj šolskega časa morajo učitelji upoštevati varnost učenca, morebitne obveznosti učenca, zdravniške preglede in obveščanje staršev.

Odstranitev iz razreda je resna kazen in se uporablja, kadar je učenčevo obnašanje tako skrajno, da ga je treba nemudoma odstraniti iz učilnice. Učenca se odstrani iz razreda, da se poskrbi za varnost vseh učencev in vzpostavi mir po velikem številu motenj; da se motečega učenca prestavi v okolje, kjer lahko nadaljuje z izobraževanjem v nadzorovanem okolju; da se omogoči učencu ponovna umiritev v varnem prostoru. Šola starše obvesti še isti dan, če je bil njihov otrok odstranjen iz razreda. Kot pri vseh disciplinskih ukrepih morajo šole pretehtati, ali je sankcija sorazmerna, in razmisliti, ali obstajajo kakršni koli posebni razlogi, pomembni za njeno izrekanje.

Izključitev iz šole je lahko začasna (suspenz) ali trajna, ravnatelj pa mora v vsakem primeru o tem obvestiti starše. Učenec je lahko začasno izključen enkrat ali večkrat, skupaj največ 45 šolskih dni v posameznem šolskem letu. Začasna izključitev lahko velja tudi samo za dele šolskega dneva. Na primer, če je učenčevo vedenje moteče v

času kosila, ga lahko začasno izključijo iz šolskih prostorov za čas kosila. Trajno pa se učenca izključi kot odgovor na resno kršitev ali ponavljajoče se kršitve šolskega reda in v primeru, da bi omogočanje učencu, da ostane v šoli, resno škodilo izobraževanju oz. dobrobiti učenca ali drugih učencev in osebja v šoli.

NEMČIJA

Šolstvo je v pristojnosti zveznih dežel. V nemški deželi Severno Porenje-Vestfalija lahko šole v primeru, da učenec krši svoje dolžnosti, uvedejo vzgojne ali disciplinske ukrepe, odvisno od resnosti kršitev. Med vzgojne ukrepe spadajo: vzgojni pogovor, opozorilo, skupinski pogovori z učenci in starši, ustna ali pisna graja neprimerne ravnanja, odstranitev od pouka, dodatno delo pod nadzorom po predhodnem obvestilu staršev, začasen odvzem predmetov, ukrepi za povrnitev povzročene škode, dodeljevanje nalog, ki jasno pokažejo na napačno preteklo ravnanje.

Disciplinski ukrepi za razliko od vzgojnih ukrepov ne posegajo v pravice učencev, mednje pa spadajo pisni opomin, premestitev v paralelko ali drugo učno skupino, začasna odstranitev od pouka in od drugih šolskih aktivnosti za en dan do dva tedna, opomin pred trajno izključitvijo iz šole, trajna izključitev iz šole, opomin deželnega šolskega organa pred prepovedjo obiskovanja katere koli javne šole v zvezni deželi, prepoved obiskovanja katere koli javne šole v zvezni deželi.

ESTONIJA

V skladu z Zakonom o osnovnih šolah in gimnazijah je postopek preprečevanja situacij, ki ogrožajo duševno in fizično varnost učencev in delavcev šole, odzivanja na takšne situacije, obveščanje o primerih, reševanje teh primerov in izvajanje ukrepov določeno v internem pravilniku šole, ki ga določi ravnatelj, s soglasjem ustanovitelja šole. Nabor možnosti poda uprava šole, organizira pa jih ravnatelj. Uporaba prostorov in šolskih površin je v največji možni meri organizirana tako, da pomaga preprečiti nastanek razmer, ki ogrožajo duševno ali fizično varnost učencev in delavcev šole. Med drugim je na območju šole dovoljena oprema za nadzor. Uporaba fizične sile proti otroku je dovoljena le, če otrokovo vedenje neposredno in takoj ogroža življenje ali zdravje otroka samega ali drugih in se tej nevarnosti ni mogoče izogniti. S podporo zunanjih partnerjev so bili v izobraževalnem sistemu uvedeni programi proti medvrstniškemu nasilju in ustrahovanju. S podporo ministrstva jih šole sprejmejo individualno, tovrstni programi dosegajo približno 70 % estonskih šol. Program KIVA vključuje zelo dobra gradiva za učitelje, učence in tudi starše, podpira delo razrednega učitelja, timsko delo, igro vlog. Vsak primer rešuje usposobljena ekipa, ki pomaga otrokom in učiteljem.

FRANCIJA

Na splošno se motečega učenca odpelje iz razreda, ravnatelj pa takoj pokliče starše. Nato se v ravnateljevi pisarni v prisotnosti staršev in učenca opravi razgovor, na koncu katerega se lahko izreče kazen. Kazni (dodatne domače naloge, izključitve, izostanek od pouka) in sankcije (opomin, ukrepi za ugotavljanje odgovornosti, začasna izključitev iz razreda ali šole, trajna izključitev) morajo biti predvidene v notranjih pravilih šole.

Kadar je otrokovo vedenje začasno moteče, se rešitve iščejo predvsem v razredu, izjemoma in začasno pa tudi v enem ali več drugih razredih. V težkih primerih se lahko na pomoč pokliče strokovna oseba, ki jo določi pedagoško osebje. Kadar učenec resno in trajno moti pouk, mora po posvetovanju z zakonitimi skrbniki situacijo preučiti

vzgojno osebje ob sodelovanju šolskega psihologa in nacionalnega pedagoškega zdravnika, da se določijo ustrezni ukrepi. Če se otrokovo vedenje ne izboljša, lahko akademski direktor nacionalne izobraževalne službe v izjemnih okoliščinah zaprosi župana, da učenca odstrani iz šole in ga ponovno vpiše v drugo šolo v isti občini ali s soglasjem njegovih zakonitih zastopnikov v šolo v drugi občini.

5.2 PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Zakonska materija ni predmet usklajevanju s pravom EU.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13, 46/16 – ZOFVI-K, 76/23 in 16/24) se v 54. členu črta prvi odstavek.

Dosedanji drugi do šesti odstavek postanejo prvi do peti odstavek.

2. člen

V 60.e členu se v prvem odstavku za besedilom »odgovornosti učencev« doda besedilo »ter njihovih staršev«.

V drugem odstavku se črta drugi stavek.

3. člen

Za 60.f členom se doda novi a60.g člen, ki se glasi:

**»a60.g člen
(vzgojni ukrepi v primeru težjih kršitev)**

V primeru težjih ali ponavljajočih kršitev dolžnosti in odgovornosti učenca lahko ravnatelj odloči, da se učenec začasno izobražuje na daljavo, se začasno vključi v vzgojni program za socializacijo ali se začasno izključi.

Trajanje vzgojnega ukrepa določi ravnatelj glede na težo kršitve. V primeru ukrepa vzgojnega programa za socializacijo ravnatelj trajanje določi po posvetu z izvajalcem.

Vzgojni program za socializacijo se izvaja v dnevni obliki dela strokovnih centrov. Izvajalce in njihovo krajevno pristojnost določi minister.

Za obravnavo učencev v vzgojnih programih za socializacijo in pripravo individualiziranega programa obravnave se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja obravnavo otrok s čustvenimi in vedenjskimi težavami ter motnjami v vzgoji in izobraževanju.«

4. člen

V 60.h členu se besedilo »in 60.f« nadomesti z besedilom », 60.f in a60.g«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

5. člen

Spremenjena pravila šolskega reda v skladu s spremenjenimi 54., 60.e in 60.f členom ter novim a60.g členom sveti šol sprejmejo v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

6. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu.

III. OBRAZLOŽITVE ČLENOV

K 1. členu:

Črta se odstavek, da učenec osnovne šole ne more biti izključen iz šole, dokler je šoloobvezen. Pravica do šolanja nasilnih in motečih učencev ne more biti vedno in v vsakem primeru nad pravico ostalih otrok do varnega šolskega okolja.

K 2. členu:

Učitelji opozarjajo, da je njihovo vzgojno delovanje zelo omejeno, če pri tem ne sodelujejo tudi starši – če so starši praktično neodzivni in se ne zanimajo za to, kaj se dogaja z otrokom ali kaj otrok počne v šoli. V člen, ki določa, kaj vsebujejo pravila šolskega reda, se zato poleg dolžnosti in odgovornosti učencev dodajajo tudi dolžnosti in odgovornosti staršev.

Poleg tega se črta določba, da z vzgojnimi ukrepi ni mogoče omejiti pravic učencev. S tem se prekomerno omejuje šole pri njihovem vzgojnem delovanju, ki jim ga nalaga zakon, pri izrekanju vzgojnih ukrepov.

K 3. členu:

V primeru težjih ali ponavljajočih se kršitev dolžnosti in odgovornosti učenca, npr. v primeru nasilnih dejanj, se šolam omogočajo trije nadaljnji vzgojni ukrepi, ki jih lahko ravnatelj izreče učencu. Ravnatelj lahko učencu odredi začasno izobraževanje na daljavo, učenca začasno vključi v vzgojni program za socializacijo ali ga začasno izključi iz šole, če npr. močno ogroža varnost drugih otrok in/ali sebe. Dolžino trajanja začasnih ukrepov določi ravnatelj glede na težo kršitve in ob upoštevanju dobrobiti tako učenca kršitelja kot ostalih učencev v razredu in šoli. V primeru ukrepa vzgojnega programa za socializacijo ravnatelj trajanje določi po posvetu z izvajalcem takšnega programa. Vzgojni programi za socializacijo se organizirajo v okviru strokovnih centrov v dnevni obliki dela. Izvajalce določi minister skupaj z določitvijo njihove krajeve pristojnosti, torej območje šol, ki jih pokriva posamezni strokovni center kot izvajalec vzgojnega programa za socializacijo. Za obravnavo učencev v teh vzgojnih programih se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja obravnavo otrok s čustvenimi in vedenjskimi težavami ter motnjami v vzgoji in izobraževanju. To pomeni, da vsakega učenca obravnava strokovna skupina, katere sestava je prilagojena glede na potrebe učenca, in zanj pripravi individualizirani program obravnave.

S tem sledimo predlogu Aktiva celjskih ravnateljev osnovnih in glasbenih šol: »Ravnatelji menimo, da bi sistem moral omogočati takojšnjo začasno odstranitev nasilnih in motečih otrok z oddelka oziroma šole, saj bi morala biti pravica ostalih učencev do varnega in urejenega okolja ter nemotenega pouka nad pravico nasilnih in motečih učencev, da so v šoli. Rešitev bi bila ustanovitev t. i. 'vzgojnega centra', ki bi sprejemal takšne učence. Z njimi bi se tam nato ukvarjal posebej usposobljen tim strokovnjakov. Po določenem obdobju oziroma po izboljššanem vedenju bi se posameznik lahko vrnil v šolsko okolje.«

K 4. členu:

V 60.h člen, ki določa, da določbe 60.d, 60.e in 60.f člena niso obvezne za zasebne šole se po analogiji dodajajo tudi določbe novega a60.g člena, saj gre za podrobnejše urejanje vzgojnega delovanja šol.

K 5. členu:

Določa se trimesečni rok od uveljavitve zakona, v katerem sveti šol sprejmejo spremenjena pravila šolskega reda v skladu s spremenjenimi 54., 60.e in 60.f členom ter novim a60.g členom.

K 6. členu:

Določa se, da začne zakon veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

54. člen (prešolanje)

Učenec osnovne šole ne more biti izključen iz šole, dokler je šoloobvezen.

Če je iz učnih ali vzgojnih razlogov potrebno, lahko osnovna šola v soglasju ali na zahtevo staršev vključi učenca v drugo osnovno šolo, če ta s tem soglaša.

Šola lahko iz vzgojnih razlogov prešola učenca na drugo šolo brez soglasja staršev:

- če so kršitve pravil šole takšne narave, da ogrožajo življenje ali zdravje učenca oziroma življenje ali zdravje drugih ali
- če učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu in kljub izvajanju individualiziranega vzgojnega načrta onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, ki jih organizira šola.

Če se učenca prešola brez soglasja staršev, si šola pred odločitvijo o prešolanju učenca na drugo šolo pridobi mnenje centra za socialno delo ter soglasje šole, v katero bo učenec prešolan, glede na okoliščine pa tudi mnenje drugih inštitucij.

Šola staršem vroči odločbo o prešolanju, v kateri navede tudi ime druge šole ter datum vključitve v to šolo.

Učence s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena tega zakona je mogoče vključiti v drugo osnovno šolo na podlagi odločbe o usmeritvi.

60.e člen (pravila šolskega reda)

Na podlagi vzgojnega načrta šola v pravilih šolskega reda natančneje opredeli dolžnosti in odgovornosti učencev, načine zagotavljanja varnosti, pravila obnašanja in ravnanja, določi vzgojne ukrepe za posamezne kršitve pravil, organiziranost učencev, opravičevanje odsotnosti ter sodelovanje pri zagotavljanju zdravstvenega varstva učencev. Pri pripravi pravil šolskega reda sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši.

Vzgojne ukrepe šola izvede, kadar učenec krši svoje dolžnosti, določene z zakonom ter drugimi predpisi in akti šole. Z vzgojnimi ukrepi ni mogoče omejiti pravic učencev (od 5. do 13. člena in od 50. do 57. člena tega zakona).

Pravila šolskega reda sprejme svet šole na predlog ravnatelja, ki si predhodno pridobi mnenje učiteljskega zbora in sveta staršev.

60.h člen

Določbe 60.d, 60.e in 60.f člena niso obvezne za zasebne šole.